

Forensic recommendations to prevent this kind of crime can be careful verification of people who have access to server-type servers with M.E.Doc updates, making special technological and technical decisions, related to software safety at the stage of its design. Moreover it can be control of compliance with the rules and principles of computer ethic by all members of the organization, etc.

Contacting an appropriate specialist can be considered factor contributing to the rapid investigation of such criminal cases to clarify, draw up a correct list of issues that can be resolved during a forensic computer-technical examination. In addition it is obvious simplify the procedure for international cooperation of special forces to combat cybercrime by making the necessary changes to legislative acts, develop scientific methods for determining time, authors of writing computer programs, what changes and at what stage it was introduced, will make shorter the time of investigation also.

Literature

1. D.M. Tsehan. Tsifrovi dokazy: poniattia, ocoiblyvosty, ta mictse u systemi dokazuvannia. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2013. № 5. С. 256-260.

2. TSRU: kiberataku virusom Petya v Ukraine organizuyut rossiyskiye víys'koví URL: https://lb.ua/society/2018/01/13/387139_tsru_kiberataku_virusom_petya.html (date of access 11.01.2023)

3. RNBO naklala sanktsiyi na prychetnykh do rozrobky virusu notPetya. URL: https://lb.ua/news/2021/06/18/487421_rnbo_naklala_sanktsii_prichetnih.html (date of access 11.01.2023)

УДК 343.9(043.2)

Дідківська Г.В., д.ю.н., професор,
Державний податковий університет, м. Ірпінь, Україна

ОКРЕМІ ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

На сьогодні, історія вивчає виникнення і розвиток судових і правоохоронних органів як однієї з державних структур і одного із засобів забезпечення соціальної регуляції; політологія досліджує проблеми судових і правоохоронних органів, виходячи з їх місця і ролі у здійсненні політичної влади; соціологія досліджує судові і правоохоронні органи як певний соціальний інститут, у контексті їх соціальної обумовленості, соціальної ролі і призначення. Для юриспруденції система судових і правоохоронних органів та її складові є одними з найбільш значущих державно-правових явищ, які мають значну питому вагу і місце в її

предметі, а також у предметах більшості юридичних наукових дисциплін. У загальній теорії держави і права досліджуються суть і зміст системи судових і правоохоронних органів, її місце і роль в механізмі держави. Основи організації і діяльності судових і правоохоронних органів, їх функціональне призначення та основні ознаки досліджуються у межах такої юридичної наукової дисципліни як судові і правоохоронні органи або правоохоронні органи [1].

Для розуміння суті правоохоронних органів вбачається необхідним звернутися до окремих історичних періодів становлення правоохоронних органів України.

У історичних джерелах вважають відправним періодом розвитку реформування правоохоронних органів в Україні часи Київської Русі. Правоохоронну систему в цей період складають князь та належне йому військо, а також представники державної адміністрації. Значна увага приділялася функціонуванню судової системи. Така система здійснювала свою діяльність на чітко визначених правових засадах того часу, основою яких була Руська правда. Слід відмітити, що даний нормативно-правовий акт мав свій вплив і на подальший розвиток законодавчих засад функціонування правоохоронної системи в Україні. Як цілком слушно відмічають у фахових джерелах, історично Україна завжди боролася за свою незалежність і можливість будувати державу зі своїм правопорядком, але перебуваючи в складі інших земель, правоохоронна система України змінювалася відповідно до чинних на її території законів [2, с. 22].

Варто зазначити, що основи які закладено правовим збірником Руської правди становили велику значимість на подальше реформування правоохоронних органів нашої держави та закріплення засад їх діяльності на законодавчому рівні.

Саме з перебуванням України в складі інших земель і пов'язаний наступний історичний період розвитку реформування правоохоронної системи нашої держави. У даному випадку мова йде приєднання наприкінці XIV століття переважної частини українських земель до складу Великого князівства Литовського. Так, як відмічають Є. Шевченко та Є. Безкровний, у Великому князівстві Литовському тривалий час використовувалися давньоруські правові джерела, зокрема Руську правду. Поступово на основі цього документа приймали акти великокнязівської влади [3, с. 101]. Основним досягненням литовської доби із питань розвитку правоохоронної діяльності стало виділення процесуального права в окрему галузь і доповнення судового процесу різноманітними процесуальними діями [4, с. 218]. У Литовському Статуті 1529 року значну увагу приділено судово-процесуальному праву. Зокрема,

передбачено систему центральних і місцевих судів, в яких особа могла захищати свої порушені права та законні інтереси [3, с. 101-102].

Як бачимо з історичних джерел, як і раніше так і на сьогодні правоохоронні органи потребують чіткої визначеності, систематизації. Особливо це відчувається під час дії у нашій державі особливого періоду, періоду війни з країною агресором.

Період існування українського козацтва зіграв важливу роль у формуванні правосвідомості та національних ідеалів вітчизняного суспільства. Запровадження на Запорозькій Січі полкового устрою дало поштовх до здійснення отаманами та гетьманами правоохоронної діяльності. З наукової позиції Н. Сизої, за козацької доби в ракурсі кримінально-процесуального провадження реалізовувалась правоохоронна функція держави. За таких умов джерелами доказів уже тоді виступали пояснення сторін провадження, покази свідків, присяга суду, здійснення допитів, наявність речових доказів, оформлення документів по справах тощо. Тобто фактично тогочасні уповноважені на це органи публічної влади здійснювали досудові розслідування, розшукову діяльність, забезпечення охорони громадського порядку та інші види правоохоронної діяльності [5]. У період українсько-козацької доби ще не існувало окремого органу публічної влади, який би виконував правоохоронну функцію, – полкові осавули відповідали за забезпечення охорони громадського порядку та безпеку. Однак ідея створення механізмів громадського контролю за діяльністю військових на території України тоді так і не була впроваджена у життя, адже представниками найвищих органів політичного керівництва були саме військові. У мирний час полковники військ на відповідних територіях виконували функції адміністративних та судових урядників. Території полків ділились на сотні, в яких керівники (сотники) виконували адміністративну та військову функції. На нижньому рівні структури правоохоронних органів козаччини перебував отаман [6].

Література

1. Тюріна О.В. Сучасні системи судових і правоохоронних органів (порівняльно-правова характеристика). Київ, 2006. 108 с.
2. Гриценко В.Г. Становлення та розвиток правоохоронної системи України: історико-правовий генезис. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер. Юриспруденція. 2017. № 25. С. 22–25.
3. Шевченко Є., Безкровний Є. Історичний розвиток інституту права на звернення осіб на території сучасної України. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2014. № 2 (35). С. 100–104.
4. Бондаренко О.С., Литвиненко Т.О. Історичний розвиток правоохоронних органів: досвід США, Великобританії та України. *Молодий вчений*. 2018. № 10 (62). С. 216–222.

5. Особливості становлення та розвитку правоохоронних органів на території України: історичний аспект. № 4, лютий 2015. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/4594/>.

6. Мего-Інфо. Юридичний портал № 1. Основні етапи становлення і розвитку громадського контролю за діяльністю міліції. URL: <http://mego.info/матеріал/13-основні-етапи-становлення-і-розвитку-громадського-контролю-за-діяльністю-міліції?page=1>.

УДК 343(043.2)

Дьякова Ю.В., здобувачка вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Літвінова І.Ф., к.ю.н., доцент

ПИТАННЯ ЩОДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕСАНКЦІОНОВАНЕ ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Нам пощастило народитися в країні, де свобода слова не лише формально, а й в дійсності гарантується та захищається Конституцією. Так, ст. 34 Конституції України проголошує, що кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб - на свій вибір. Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя [1].

Наше життя повністю змінилося 24 лютого 2022 року після початку повномасштабного військового вторгнення російської федерації на територію України. В той самий день Указом Президента України №64/2022 було введено воєнний стан в Україні, що в свою чергу передбачає також тимчасове обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина, в тому числі і прав, передбачених ст. 34 Конституції України.

В перші дні повномасштабного вторгнення відбувся величезний потік інформації. В соціальних мережах люди свідомо і несвідомо поширювали колосальну кількість публікацій з інформацією та фото- відео зйомкою подій, які стосувалися місць прильотів, розташування критично важливих об'єктів інфраструктури, переміщення наших військових та техніки тощо.